

Zorg- en Veiligheidskamer Delft

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Ontwikkelingen binnen de Zorg- en Veiligheidskamer Delft	4
Persoonsgerichte aanpak voor 0-100 jarigen	5
Persoonlijke Aanpak Delft (PAD)	7
Preventie met Gezag	10
Aanpak extremisme, polarisatie en radicalisering	11
Doorkijk naar 2024	15

Voorwoord

Samen bereik je meer dan alleen

Die uitspraak is helemaal van toepassing op de Zorg- en Veiligheidskamer Delft. We zijn een lokaal samenwerkingsverband waarin wij met 34 zorg- en strafpartners samen optrekken om complexe problemen aan te pakken. Met elkaar brengen organisaties zoals politie, reclassering en zorg en welzijnsorganisaties, situaties in kaart en maken zij per situatie een plan van aanpak. Vanuit de Zorg- en Veiligheidskamer zien wij toe op het uitvoeren van die plannen en passen we ze aan als dit nodig is.

Ons gezamenlijke doel is om maatschappelijke uitval, ernstige overlast en criminaliteit tegen te gaan. In 2014 is de Zorg- en Veiligheidskamer Delft opgericht, in navolging van het regionale Veiligheidshuis Haaglanden. Toen lag de focus nog primair op veiligheid. De afgelopen jaren zijn wij steeds meer gaan verbinden tussen zorg en veiligheid en dat is inmiddels terug te zien in onze persoonsgerichte aanpakken.

In dit jaarverslag blikken we terug op 2023, een jaar van ontwikkelingen en nieuwe uitdagingen. We staan stil bij de verschillende lokale uitdagingen van dit moment en hoe we daar als kamer op inspelen. Denk aan de aanpak van radicalisering, rivaliserende jeugdgroepen en personen met onbegrepen of verward gedrag. Dit doen we samen met onze partners, uit binnen- en buitenland.

Verskillende, soms ingewikkelde, problemen vragen om een gerichte benadering. Vanuit de Zorg- en Veiligheidskamer kennen we daarom 3 verschillende aanpakken die we in dit jaarverslag toelichten:

1. Persoonsgerichte aanpak voor 0-100 jarigen
2. Persoonlijke Aanpak Delft (PAD) voor overlastgevende en criminele jongeren of jongeren die afglijden richting dit gedrag
3. Aanpak extremisme, polarisatie en radicalisering

We kijken ook alvast vooruit. In 2024 vieren we met elkaar het 10-jarig bestaan van onze lokale kamer. Tien jaar waarin we keten- en domeinoverstijgend samenwerken. Iets dat voor velen bij de start nieuw was en waarin we veel met - en van - elkaar hebben geleerd. Samen met onze partners kijken we vastberaden en veerkrachtig vooruit naar de uitdagingen en kansen die de toekomst met zich meebrengt. We zijn dankbaar voor de samenwerking met onze partners, medewerkers en de gemeenschap, en zijn vastbesloten om ons in te blijven zetten voor een leefbaar en veilig Delft.

de medewerkers van de Zorg- en Veiligheidskamer Delft

Ontwikkelingen binnen de Zorg- en Veiligheidskamer Delft

In 2023 heeft de Zorg- en Veiligheidskamer zich vooral gericht op het intensiveren van de contacten met de verschillende partners. Daarnaast hebben we activiteiten ontwikkeld die helpen om aan een veiliger Delft te werken.

Start aandachtsfunctionaris mensenhandel

Mensenhandel is een nieuw thema dat door de Zorg- en Veiligheidskamer wordt opgepakt. In lijn met het Actieprogramma Delft tegen Mensenhandel 2022-2023 is eind 2022 binnen de Zorg- en Veiligheidskamer een aandachtsfunctionaris mensenhandel aangesteld. De aandachtsfunctionaris zorgt binnen de gemeente voor bewustwording bij en voorlichting aan professionals en collega's. Ook is de aandachtsfunctionaris het aanspreekpunt voor personen die mogelijke signalen van mensenhandel hebben waargenomen. De aandachtsfunctionaris is aangesloten bij periodieke mensenhandeltafels en werkt samen met verschillende partners uit het zorg- en veiligheidsdomein.

Toename personen met verward of onbegrepen gedrag

Al enkele jaren is in Nederland sprake van een structurele toename van (meldingen van) personen met verward of onbegrepen gedrag. Ook in Delft zien we dit terug. Dat geeft in sommige gevallen flinke overlast voor de stad. Een eenduidige oorzaak is er niet. Daarom werken we vanuit verschillende domeinen binnen de gemeente Delft nauw samen om een aantal mogelijke nieuwe aanpakken in kaart te brengen om zorg beter in te zetten waar dat nodig is. In 2023 zijn we vanuit de Zorg- en Veiligheidskamer hierbij betrokken en werken we samen met onze partners uit het zorgdomein aan mogelijke oplossingen.

Professionalisering Zorg- en Veiligheidskamer

- Voor 2023-2025 is een nieuw Ontwikkelplan voor de Zorg- en Veiligheidskamer opgesteld. De speerpunten voor deze periode zijn: 'Nieuwe wetgeving', 'Delft-West' en 'Ontwikkelen'. In bijgevoegd Ontwikkelplan leest u hier meer over.
- De Zorg- en Veiligheidskamer is gaan werken met het nieuwe casemanagementsysteem PGAX. Met dit systeem kunnen we integraal samenwerken en op een veilige manier informatie uitwisselen.

Uitwisseling met buitenlandse partners

De Zorg- en Veiligheidskamer werkt ook met internationale partners samen. Dat is relevant omdat de thematiek die de kamer behandelt grensoverstijgend is. Denk aan mensenhandel, de aanpak van radicalisering en rivaliserende jeugd. Het delen van kennis en ervaringen met instanties en gemeenten uit het buitenland kan bijdragen aan een verdere doorontwikkeling van verschillende aanpakken. Dat helpt om Delft en andere steden veiliger te maken. In 2023 heeft de kamer, samen met haar partners, een delegatie uit Oekraïne ontvangen in Delft. Daarnaast is een gedeelte van de kamer afgereisd naar Skopje, Noord-Macedonië. Met de delegatie uit Oekraïne bespraken we de aanpak van rivaliserende jeugd. In Skopje bespraken we de aanpak van radicalisering.

Persoonsgerichte aanpak voor 0-100 jarigen

De persoonsgerichte aanpak voor 0-100 jarigen richt zich op (en beperkt zich tot) complexe gevallen waarvoor inzet nodig is uit meer dan één keten, zoals vanuit de zorg, het strafrecht en bestuursrecht. Het gaat hierbij om:

- Ernstige lokale of gebiedsgebonden veiligheidsproblematiek, die vraagt om een keten-overstijgende aanpak, of;
- De problematiek wordt beïnvloed door en heeft impact op het (gezins-)systeem en/of de directe sociale leefomgeving. Of wordt verwacht dat te gaan hebben;
- Als samenwerking tussen meerdere ketens (minimaal drang en dwang) nodig is om het probleem effectief aan te pakken. Het is in de reguliere samenwerking tussen partners binnen 1 keten niet mogelijk om de problematiek effectief aan te pakken; en
- Er is sprake van problemen die op meer dan 1 leefgebied spelen, die (naar verwachting) leiden tot crimineel en/of overlastgevend gedrag of zorgt dat personen verder afglijden.

Procedure

Na aanmelding van een casus bekijken we of alleen een advies of monitoring door de Zorg- en Veiligheidskamer voldoende is of dat een procesoverleg nodig is. Als overleg nodig is, dan pakt een procesregisseur de procesregie op, en wordt op basis van het overleg een integraal plan van aanpak opgesteld met vastgesteld doel. Het kan zijn dat we hierbij straf, passende zorg en/of bestuurlijke maatregelen combineren.

Er worden afspraken gemaakt over de uitvoering en monitoring. Eén van de partners is casuscoördinator; deze houdt het overzicht. De procesregisseur monitort de voortgang van het plan van aanpak. Als een plan van aanpak goed loopt, sluit de Zorg- en Veiligheidskamer de casus af. Als een casus wordt afgesloten stopt de monitoring door de procesregisseur. De casus wordt afgeschaald en de voortgang van het plan van aanpak en de monitoring gaan terug naar de betrokken partner. Daarna wissen we de privacygegevens.

Verward of onbegrepen gedrag

Als er gevallen zijn van mensen die verward of onbegrepen verdrag vertonen, dan werken politie, geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en het ziekenhuis hierbij samen. Als regievoerder in de keten spant de gemeente zich wel in om juist in moeilijke gevallen oplossingen te bedenken, want ook in Delft zien we een toename van het aantal meldingen van verward gedrag. Dat vergt vaak individueel maatwerk en dat kost tijd en creativiteit die niet altijd eenvoudig inzetbaar is.

Trends en ontwikkelingen

De politie-eenheid Den Haag heeft het afgelopen jaar gezien dat de inzet van politie voor personen met verward of onbegrepen gedrag veel capaciteit vraagt. Dit komt omdat er veel meldingen zijn, waarbij een kleinere groep personen met verward gedrag veel overlast veroorzaakt. Er is behoefte aan een betere afstemming en samenwerking tussen politie en GGZ en het opzetten van een heldere escalatielijn. De inzet van politie neemt ook toe door een gebrek aan passende woonvormen voor de doelgroep en lange wachttijden. Daarnaast zijn we in Delft, deels in regionaal verband, bezig een aantal mogelijke nieuwe aanpakken in kaart te brengen om zorg (in de context van zorg & veiligheid) beter in te zetten waar dat nodig is, gericht op:

- Vroegsignalering en persoonsgerichte aanpak: het standaard inzetten van een sociaal- psychiatrisch verpleegkundige (SPV'er) op het politiebureau. Dit naar voorbeeld van het Parnassia Politie Project (PPP) zoals de gemeenten Den Haag en Rijswijk inzetten. Deze SPV'er kan politieagenten ondersteunen bij het kiezen van de juiste inzet in reactie op een melding. Bovendien kan deze SPV'er, waar dat nodig is, sneller vervolgzorg organiseren. Het resultaat is dat die medewerker gezamenlijk verwijsmogelijkheden in kaart brengt voor de politie, zorgt voor 24-uurs bereikbaarheid, een sterke lokale persoonsgerichte aanpak inricht en een levensloopaanpak voor Zorg- en Veiligheidshuizen (ZVHH) inzet.
- Wonen: in beeld brengen, samen goede keuzes maken, het zorgen voor passende huisvesting. Belang van het onderzoeken van andere woonoplossingen (meer out of the box), zoals mogelijkheden (en beperkingen) bij in bewaring stellen, de locatie van de woonplekken en mogelijkheden naast de spoedopvang om politie te ontzorgen.
- Verbeteren van de ketensamenwerking: bijvoorbeeld samenwerking tussen het Meldpunt Bezorgd en de lokale persoonsgerichte aanpak.

Resultaten

Aantal lopende casussen

In 2023 waren er **23** gevallen waarbij mensen met verward of onbegrepen gedrag problemen gaven. Het ging hierbij om complexe gevallen waarbij intensieve inzet nodig was.

Aanmeldingen

In 2023 is het aantal meldingen door partners afgenomen. In totaal deden partners **23** meldingen, waar dat in 2022 er **45** waren. De meeste meldingen werden door de politie gedaan. Ook in 2022 werden de meeste meldingen door de politie gedaan, met aanvulling van het sociaal team van Delft Support. Van de **23** meldingen in 2023 werd voor **13** mensen daadwerkelijk een aanpak ontwikkeld. Een casus wordt pas aangemeld als het voldoet aan bepaalde criteria. Het gaat dan bijvoorbeeld om ernstige lokale of gebiedsgebonden veiligheidsproblematiek en er is ketensamenwerking nodig om tot een effectieve aanpak te komen. Casuïstiek die hier niet aan voldoet wordt doorverwezen naar andere gremia, zoals bijvoorbeeld het sociaal team en de bemoeizorgtafel van Meldpunt Bezorgd.

Opschalen, afschalen en afsluiten

In 2023 zijn er minder casussen afgesloten dan in 2022. In 2023 werden **17** casussen in totaal afgesloten, waar dat een jaar eerder **58** casussen waren. De reden is dat de complexiteit van de gevallen toeneemt, waardoor deze mensen met problemen vaak langer gemonitord moeten worden. Waar nodig kan een casus worden opgeschaald naar het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden (ZVHH). Bijvoorbeeld wanneer regionale samenwerking nodig is, het Openbaar Ministerie nodig is of wanneer de casus past binnen een van de aanpakken van het ZVHH. In 2023 werd **1** gezin op deze manier overgedragen naar het ZVHH. In 2023 werden daarnaast 2 casussen aangemeld voor de Intensieve Levensloop Aanpak (ILA) van het ZVHH. In 2022 gebeurde dat ook in 2 gevallen. Verder zijn er **2** casussen

aangemeld bij de bemoeizorgtafel van Meldpunt Bezorgd. Dit zijn de eerste casussen die daar besproken zijn. Bij een persoon, die zorgmijdend gedrag vertoont, leek de bemoeizorgtafel beter passend dan de 0-100 jarigenaanpak. In 2023 werden **4** gezinnen besproken in het ZVHH. Dat zijn er **2** meer dan in 2022.

Reactie op toename aantal verwarde/onbegrepen personen

Veel partijen melden mensen aan voor de 0-100 jarigenaanpak, omdat er geen ander passend (zorg)aanbod is. Daarnaast bestaan er lange wachtlijsten bij zorgaanbieders en is er gebrek aan een passend aanbod als het bijvoorbeeld gaat om huisvesting of behandeling. Dit geeft druk op de aanpak. We hebben maatregelen bedacht om de aanpak te ontlasten, zoals het opstellen van een top 10 van namen van personen en/of groepen die overlast geven en/of criminaliteit veroorzaken. Dit houdt in dat er een vast kernteam komt dat periodiek spreekt met de mensen die de meeste overlast geven of opgeschaalde complexe casuïstiek waarin een maatwerkplan bedacht moet worden. Het voordeel is dat deze mensen zo een vast aanspreekpunt hebben en er korte lijnen zijn. Het idee is om met vaste casusregisseurs samen te gaan werken die toezien op de uitvoering van het plan van aanpak.

Persoonlijke Aanpak Delft (PAD)

Vanwege aanhoudende overlast en criminaliteit van een crimineel jeugdnetwerk in Buitenhof en Voorhof is in 2017 de Persoonlijke Aanpak Delft (PAD) gestart. Het doel van de aanpak is om het (afglijden naar) overlastgevend en/of crimineel gedrag van Delftse jongeren te stoppen en de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren. Binnen de aanpak werken onder andere de politie, (jeugd)reclassering, Delft Support en de Zorg- en Veiligheidskamer nauw samen in het kernteam.

Aanmeldcriteria

- De jongere is 12 tot 27 jaar oud;
EN
- De jongere heeft politiecontacten voor strafbare feiten of politieregistraties voor overlast;
OF
- Bij partners zijn er ernstige zorgen over het verder afglijden van de jongere richting overlastgevend en/of crimineel gedrag;
EN
- Er is sprake van problemen op meer dan 1 leefgebied;
EN
- De casus vraagt om samenwerking tussen meerdere ketens (zorg, strafrecht en bestuur) om tot een effectieve aanpak te komen. De reguliere aanpak blijkt onvoldoende en er is regie nodig vanuit de Zorg en Veiligheidskamer Delft.

Procedure

Voor elke jongere stellen we samen met de betrokken partners een plan van aanpak op. Elk plan van aanpak is uniek. Onderdeel van het plan van aanpak is het koppelen van een PAD-coach aan de jongere. Deze coaches zijn in dienst van Delft Support. Een PAD-coach biedt de jongere actieve en laagdrempelige ondersteuning bij de problemen in het dagelijks leven. Zo helpen de coaches bij het vinden van een passende opleiding, geschikte huisvesting of het inzetten van een behandeling. Verder kan de coach de betrokken zorgpartijen verbinden en de casusregie oppakken.

Het kernteam bespreekt regelmatig de casussen om de voortgang van het opgestelde plan van aanpak per casus te monitoren. Met die nieuwe informatie kan het plan van aanpak worden aangepast. Ook stellen we een advies op waarin staat wat wij passend vinden mocht de jongere (opnieuw) de fout in gaan. Het advies bevat informatie over de situatie van de jongere die ook gebruikt kan worden voor het bepalen van een passende straf.

Vanaf minuut één betrekken we ouders/verzorgers bij de aanpak. We bekijken wat er speelt binnen het gezin en zetten, waar nodig, extra ondersteuning in vanuit Delft Support. Zo proberen we het afglijden van broertjes en zusjes te voorkomen en ouders te ondersteunen. De aanpak helpt jongeren om weer op het juiste pad terecht te komen en te voorkomen dat ze (opnieuw) in aanraking komen met de politie. Als dit doel is bereikt bouwen we onze ondersteuning af en dragen we, waar nodig, hulp aan de jongere over aan betrokken partijen.

Dit maakt de Persoonlijke Aanpak Delft (PAD) succesvol

- Eén aanspreekpunt voor de jongere: de PAD-coach
- Het stroomlijnen van de samenwerking tussen betrokken partijen
- Maatwerk: elke jongere krijgt een uniek plan van aanpak
- Snelle informatie-uitwisseling tussen de betrokken partijen

Lokale netwerkaanpak rivaliserende jeugd

In 2021 is Delft opgeschrikt door heftige geweldsincidenten tussen rivaliserende jeugd. Daarom zijn we samen met de politie en het Openbaar Ministerie (OM) sinds januari 2021 gestart met een netwerkaanpak. Het doel van de aanpak is de overlast en het criminele gedrag van het netwerk en de individuele leden te stoppen en het risico op escalatie en nieuwe incidenten weg te nemen. De lokale aanpak steunt op drie pijlers. De ondersteuning van jongeren gebeurt op basis van:

1. De Persoonlijke Aanpak Delft
2. Het netwerk
3. Het gebied (de on- en offline leefomgeving)

In 2023 is de pijler preventie toegevoegd aan de aanpak. Daarbij zetten we in op het vroegtijdig signaleren en ingrijpen om te voorkomen dat kinderen/jongeren onderdeel worden van een rivaliserend netwerk. Die preventie is cruciaal om deze problematiek een halt toe te roepen. Een van de activiteiten die wij hebben ondernomen is het geven van een interactieve presentatie over het thema rivaliserende jeugd/drillrap op de Delftse middelbare scholen. Zo kan het onderwijs de signalerende rol versterken en weten zij hoe ze kunnen handelen. Ook hebben we in een bijeenkomst met het Openbaar Ministerie (OM) uit Oekraïne onze kennis en ervaringen met de aanpak van rivaliserende jeugd gedeeld.

Regionale aanpak rivaliserende jeugd

Omdat de problematiek de gemeentegrenzen overschrijdt is een regionale samenwerking opgezet met de gemeenten Den Haag en Zoetermeer, het OM, de politie en het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden (ZVHH). Het doel is om te zorgen voor een samenhangende aanpak richting rivaliserende jeugdgroepen/-netwerken die binnen verschillende gemeenten en districten actief zijn. Onderdeel van de regionale aanpak is het opzetten van een regionale expertisepool gericht op rivaliserende jeugd. De expertisepool is een sluitend netwerk van aandachtfunctionarissen die kennis en expertise over rivaliserende jeugd/drillrap overbrengen binnen de eigen organisatie en de netwerkketen. In 2024 gaat de expertisepool van start.

Trends en ontwikkelingen

• *Verbreden doelgroep PAD*

In het kader van het rijksoverheidsprogramma Preventie met Gezag waar Delft financiering voor krijgt zetten we in op het verbreden en versterken van de Persoonlijke Aanpak Delft (PAD). Daarmee dragen we bij aan het tijdig signaleren en (eerder) voorkomen van afglijden naar crimineel en/of overlastgevend gedrag. Onderdeel van deze intensivering is het verbreden van de doelgroep. Voorheen was het een harde eis dat een jongere al in beeld moest zijn bij de politie vanwege overlastgevend of crimineel gedrag. Na aanpassing van de criteria zijn nu ook jongeren aan te melden waarover ernstige zorgen bestaan over het afglijden richting overlastgevend en/of crimineel gedrag. De PAD is op deze manier eerder in te zetten, bijvoorbeeld bij broertjes of zusjes die dreigen af te glijden. Door deze aanpassing verwachten we een toename van het aantal jongeren. Om de kwaliteit van de aanpak te waarborgen hebben we onder andere een extra PAD-coach aangetrokken.

• *Online leefwereld jongeren*

Het leven van jongeren speelt zich voor een groot deel online af. Jongeren besteden steeds meer tijd op sociale media zoals Instagram, Snapchat en WhatsApp. Zes op de 10 jongeren besteden dagelijks minimaal 3 uur aan hun smartphone (bron NJI: Online Jongerenwerk: Werken in de online leefwereld van jongeren). Daarom is het belangrijk om het online domein te integreren in onze aanpak. Een van de maatregelen is dat we een QR-code hebben toegevoegd aan de notificatiebrief die jongeren (en ouders/verzorgers) ontvangen als ze zijn aangemeld bij de PAD. De QR-code leidt naar een webpagina over de PAD ([Persoonlijke Aanpak Delft | Gemeente Delft](#)) waar ze kunnen zien waarom ze zijn aangemeld. Zo proberen we jongeren beter te informeren over de aanpak en hen te stimuleren mee te werken aan het traject. Daarnaast informeert de politie ons, waar mogelijk, over de online-activiteiten van jongeren op openbare sociale media platformen. Zelf doen we daar geen onderzoek naar.

• *Pilot Straatkracht*

Straatkracht is een intensieve werkwijze van de jeugd-reclassering. De werkwijze is gericht op het ondersteunen van jongeren in het weg-bewegen van een (georganiseerde) criminele en gewelddadige context, naar een positief, veiliger en pro-sociaal leven (bron: [Straatkracht \(expectjeugd.nl\)](#)). Binnen de PAD zijn we gestart met een pilot waarin we een aantal casussen opnemen in Straatkracht. We gaan onderzoeken of intensieve jeugdreclassering in combinatie met de PAD bijdraagt aan het voorkomen van recidive.

Resultaten

Aantal lopende casussen

Eind 2023 zaten er **34** jongeren in de Persoonlijke Aanpak Delft. Dit zijn er evenveel als in 2022. Deze zijn op te splitsen in reguliere PAD-casuïstiek en rivaliserende jeugd. Het aantal reguliere casussen is afgenomen ten opzichte van 2022, van **23** naar **21** casussen. Het aantal jongeren dat betrokken is bij het rivaliserende jeugdn netwerk is gestegen ten opzichte van 2022, van **11** naar **13** gevallen. **1** casus is verplaatst vanuit regulier PAD naar rivaliserende jeugd. Het toegenomen aantal casussen binnen de categorie rivaliserende jeugd is te verklaren door de aanhoudende aandacht voor deze doelgroep. Vanuit de aanpak is ingezet op het informeren van partners over het fenomeen rivaliserende jeugd. Daarmee versterken we de signalerende rol van partijen zodat we eerder kunnen ingrijpen en kunnen voorkomen dat jongeren betrokken raken bij het rivaliserende netwerk.

Aanmeldingen

In 2023 is het aantal meldingen voor de PAD afgenomen ten opzichte van 2022. In 2022 werden **17** jongeren aangemeld, terwijl in 2023 **13** jongeren werden aangemeld. Het afgelopen jaar werden **4** jongeren opnieuw aangemeld. Een jongere wordt opnieuw aangemeld wanneer hij/zij wederom de fout in gaat en in aanraking komt met de politie. In 2023 werd de meerderheid van de casussen aangemeld door de politie, net zoals in 2022. De afname in het aantal meldingen, ten opzichte van 2022, heeft te maken met de afstemming die aan de voorkant plaatsvindt met de aanmelder. Vaak wordt een potentiële melding tussen collega's voorbesproken, waardoor de kans groter is dat de melding aan de criteria voldoet. Dit kan ook worden opgehaakt uit het feit dat maar **1** melding van de in totaal **13** meldingen uiteindelijk niet is opgenomen in de PAD. Als we besluiten een jongere niet te ondersteunen met de PAD, dan bepalen we samen met de aanmelder wat passende vervolgstappen zijn.

Afschalen en afsluiten

In 2023 zijn er **3** casussen minder afgesloten dan in 2022, **14** in 2023 en **17** in 2022. In 2023 werden 7 casussen afgesloten die zijn aangemeld in 2022 en 2023. Daarnaast werden **7** casussen afgesloten die zijn aangemeld tussen 2017 en 2021. De voornaamste reden voor het afsluiten van een casus is dat de jongere meer dan 6 maanden niet meer negatief in beeld is bij de politie. Vaak heeft de betreffende jongere dan ook geen hulpvragen meer voor de PAD-coach en gaan we over tot het afsluiten van de casus. Het komt ook voor dat er geen contact (meer) is tussen de jongere en de PAD-coach. Ook dan sluiten we een casus af als de jongere meer dan 6 maanden niet meer negatief in beeld is bij de politie. Ten slotte zijn een aantal casussen afgesloten vanwege een verhuizing naar een andere gemeente. De desbetreffende gemeenten zijn geïnformeerd over de verhuizing en waar nodig is de casus overgedragen.

Preventie met Gezag

Preventie met Gezag is een programma van de Rijksoverheid dat is gericht op het voorkomen van jeugdcriminaliteit. Dit valt onder het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Dat nationale programma is bedoeld om de leefbaarheid en veiligheid in Nederlandse steden te garanderen en om de stapeling van problemen aan te pakken. De gemeente Delft heeft drie miljoen euro van het Rijk ontvangen om het programma Preventie met Gezag uit te voeren en te zorgen voor een duurzame aanpak van problemen in Delft-West.

Uitvoering programma in Delft

Tijdens de jaarwisseling 2023-2024 zijn er ongeregelde heden geweest in Voorhof en Buitenhof. Zo werd er in Delft een jongen van 12 jaar aangehouden met een machete. Daarnaast hebben we te maken met hardnekkige jeugdoverlast aan de Papsouwse laan. Dit soort incidenten roepen van alles op en onderstrepen het belang van een programma als Preventie met Gezag. Wij willen de jongeren in Delft-West een positief ontwikkelingsperspectief bieden. En grenzen stellen waar dat nodig is.

Van versnipperen naar verbinden

Dankzij dit programma dat we met partners uitvoeren maken we goede stappen in de persoonsgerichte aanpak van jongeren die dreigen af te glijden. Door de verbreding van de Persoonlijke Aanpak Delft, die we in het vorige hoofdstuk toelichtten, kunnen jongeren waar zorgen over zijn eerder in de aanpak opgenomen worden. En kan de PAD-coach problematiek in de rest van het gezin eerder signaleren.

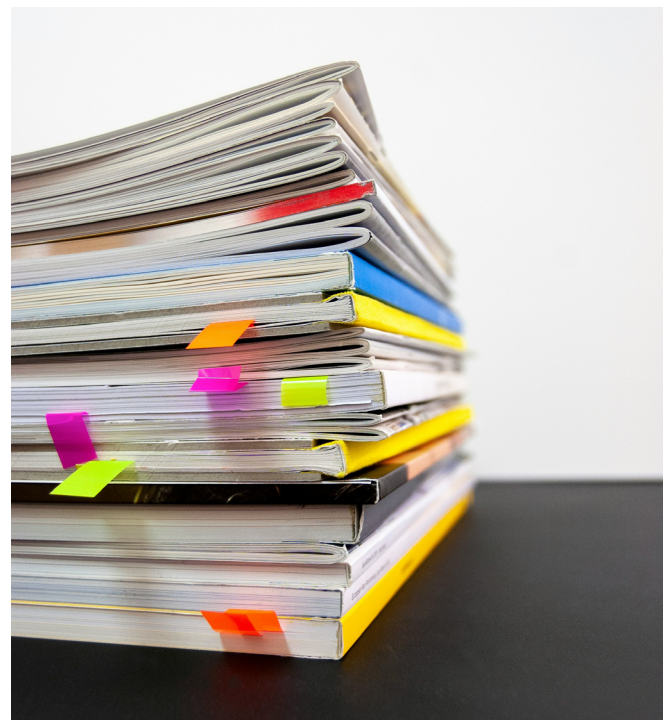
Vanwege de overlast van die groep jongeren is er een domein-overstijgende aanpak gestart gericht op deze groep. Het doel van de aanpak is het bieden van een positief perspectief aan de jongeren (gecombineerd met effectieve repressie) waardoor de overlast voor inwoners en ondernemers afneemt. Allereerst is een groepsscan gemaakt door de politie. Vanuit deze scan hebben we samen met partners die vallen onder het Zorg- en Veiligheidsconvenant vervolgstappen besproken en ingezet. In het Zorg- en Veiligheidsconvenant staan de samenwerkingsafspraken tussen alle partners die zijn aangesloten bij de Zorg- en Veiligheidskamer. Waar nodig zijn er individuele trajecten gestart, stopgesprekken gevoerd en huisbezoeken afgelegd. Vanuit de analyse op groepsniveau worden vervolgenterventies verkend en nader uitgewerkt.

Preventief traject dealbreakers

Dealbreakers zijn interventies die de Zorg- en Veiligheidskamer deels coördineert. Die interventies maken het mogelijk om vroegtijdig in te grijpen. Zo'n interventie biedt jongeren de kans om te leren van hun fouten en recht te zetten wat ze verkeerd hebben gedaan. Een ander voordeel is dat eerder is te signaleren wanneer de inzet van hulpverlening wenselijk is. Jongeren en hun ouders zijn positief over het preventieve traject. In 2024 zijn bijvoorbeeld 11 preventieve Halt-interventies uitgevoerd/in uitvoering.

Verdere inzet op onderwijs

De komende periode blijven we ons richten op de samenwerking met betrokken partners en inwoners en de uitvoering van en samenhang tussen de interventies. We gaan ons het komende jaar bijvoorbeeld richten op de samenwerking met het onderwijs. Uit een recent wetenschappelijk artikel (Jongeren in zware en georganiseerde criminaliteit: signalen en de rol van het voortgezet onderwijs) blijkt dat de meeste middelbare scholen in Nederland de afgelopen 5 jaar leerlingen hadden die betrokken waren bij een zwaardere vorm van criminaliteit. Onderwijsmedewerkers zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid op het gebied van het voorkomen en signaleren van risicogedrag bij leerlingen, maar het ontbreekt aan training en voorlichting voor onderwijspersoneel en aan specifieke protocollen voor het herkennen en omgaan met relevante signalen. We gaan met het basis- en voortgezet onderwijs onderzoeken hoe zij ondersteund kunnen worden in die rol.

Aanpak extremisme, polarisatie en radicalisering

Sinds 2015 coördineert de gemeente Delft de integrale aanpak van extremisme, polarisatie en radicalisering in Delft. Daarnaast vervult Delft een voortrekkersfunctie voor de districtsgemeenten Midden-Delfland, Rijswijk en Westland. Het doel van de aanpak is om de gemeente weerbaar te maken en te houden tegen extremisme, polarisatie en radicalisering, om dit actief tegen te gaan en adequaat in te grijpen als er maatschappelijke spanningen ontstaan of personen afglijden. De Delftse aanpak kent vier actielijnen:

1. Verminderen maatschappelijke onrust en ongewenste polarisatie
2. Vergroten weerbaarheid
3. Netwerken: opbouwen, trainen en onderhouden
4. Persoonsgerichte aanpak (PGA)

Preventie en repressie

Met preventieve en repressieve activiteiten werken we in deze vier actielijnen om (potentieel) gewelddadig gedrag, dat ideologisch gedreven is, tegen te gaan. Dit draagt bij aan het tegengaan van (mogelijke) radicalisering en gewelddadig extremisme (gerichte preventie) en aan een vreedzame en rechtvaardige samenleving waarin iedereen naar vermogen mee kan doen, omziet naar elkaar en zich verbonden voelt (universele preventie). Binnen deze aanpak werken we samen met internationale, nationale, regionale en lokale partners, organisaties en individuen die zich inzetten voor het versterken en vergroten van de weerbaarheid van de samenleving. Daaronder zijn de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), het Radicalisation Awareness Network (RAN) en de Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS).

Trends en ontwikkelingen op landelijk niveau

De Zorg- en Veiligheidskamer Delft volgt het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) dat de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) periodiek uitbrengt. Dit geeft een beeld van trends en ontwikkelingen op het gebied van radicalisering, extremisme en terrorisme. Naar aanleiding hiervan wordt een dreigingsniveau uitgebracht. Dit is een inschatting van de kans op een terroristische aanslag in Nederland. Eind 2023 is die terroristische dreiging dusdanig toegenomen dat het dreigingsniveau is verhoogd van 3 (aanzienlijk) naar 4 (substantieel). Dat betekent dat er een reële kans is dat er een aanslag in Nederland plaatsvindt. Ook in Delft houden we rekening met (de dynamiek van) dergelijke dreigingen. Alhoewel er op dit moment geen sprake is van acute verontrustende signalen, blijven we als lokale overheid – samen met onze partners – doorlopend

investeren in een stevige informatie- en kennispositie.

Hieronder volgt een toelichting op de landelijke trends en ontwikkelingen op het gebied van extremisme, radicalisering en polarisatie in 2023.

Jihadisme en radicale islam

- Het jihadisme vormt nog steeds de grootste terroristische dreiging voor Nederland. Deze dreiging is toegenomen door actuele gebeurtenissen als de oorlog in Gaza en koranschendingen in diverse Europese landen. Hierdoor kunnen individuen of kleine groepen binnen de jihadistische beweging, maar ook radicaalislamitische personen buiten deze beweging, zich gelegitimeerd voelen om geweld te gebruiken. Daarnaast gebruiken jihadistische groeperingen de Gaza-oorlog en koranschendingen om sympathisanten aan te moedigen aanslagen te plegen tegen het Westen.
- De oorlog in Gaza heeft ook een bredere invloed op de nationale veiligheid. Structurele gevoelens van onveiligheid onder Joodse en islamitische gemeenschappen zetten de sociale stabiliteit onder druk. Het aantal meldingen van antisemitische incidenten en incidenten tegen moslims is aanzienlijk toegenomen.
- De Afghaanse tak van ISIS, Islamic State Khorasan Province (ISKP), vormt ook een dreiging. In het afgelopen jaar is ISKP veranderd van een terroristische organisatie die zich vooral op Afghanistan richtte naar een groep die ook buiten dit land opereert. ISKP lijkt niet zelf in staat om terroristische aanslagcellen naar het Westen te sturen. Desondanks neemt de dreiging van ISKP toe. Dit komt door de verspreiding van online propaganda, waarin ISKP oproept tot aanslagen tegen het Westen.

Rechtsterrorisme en -extremisme

- Er gaat nog steeds een geweldsdreiging uit van rechts-extremisten in Nederland. Deze dreiging is grotendeels onveranderd gebleven. Er is een mogelijkheid dat een enkeling, die is geradicaliseerd binnen het rechts-extremistische onlinemilieu, overgaat tot geweld.
- In het rechtsextremistische onlinemilieu zijn mensen te vinden die het accelerationisme aanhangen. Het accelerationisme gaat ervan uit dat het plegen van terroristisch geweld zal leiden tot een rassenoorlog, waardoor het huidige politieke bestel vervangen kan worden door een nationaalsocialistische, witte etnostaat.

- In Nederland zijn waarschijnlijk een paar honderd personen actief in het rechtsextremistische onlinemilieu. Vaak zijn dit minderjarigen of jongvolwassenen die te maken hebben met een instabiele thuissituatie, problemen op school en psychosociale problemen. Bij een deel is ook sprake van verslavingsproblematiek. Door deze optelsom van problematiek kunnen anderen in het rechtsextremistische onlinemilieu hen makkelijker beïnvloeden om geweld te plegen.

Anti-institutioneel extremisme

- Anti-institutioneel extremisten blijven hun 'kwaadaardig-elite-narratief' uitdragen. Deze set boodschappen (het narratief) houdt in dat er volgens deze extremisten een internationaal opererende elite is, die er op uit zou zijn om de bevolking te onderdrukken, tot slaaf te maken of zelfs te vermoorden.
- De geweldsdreiging vanuit het anti-institutioneel extremisme blijft over het algemeen beperkt. De dreiging ligt met name in de ondermijning van de democratische rechtsorde. Desondanks kan het 'kwaadaardig-elite-narratief' individuen of kleine groepen inspireren om geweld te gebruiken. Het narratief bevordert daarnaast een sfeer van bedreiging, intimidatie en intolerantie.
- Het aantal zelfverklaarde soevereinen in Nederland neemt toe. Soevereinen ontkennen de legitimiteit van de overheid en verklaren zichzelf onafhankelijk van de Nederlandse staat. Van verreweg de meeste soevereinen gaat geen geweldsdreiging uit. Zij streven naar een autonoom of zelfvoorzienend leven. Wel bestaan er zorgen om kleine delen van de soevereinenbeweging, waarbinnen nagedacht wordt over de vraag wanneer geweld mag worden toegepast of voorbereidingen worden getroffen op een gewelddadige confrontatie met de overheid.

Resultaten

Zoals eerder vermeld kent de Delftse aanpak vier actielijnen. Per actielijn zijn in 2023 door diverse activiteiten de volgende resultaten bereikt.

1. Verminderen maatschappelijke onrust en ongewenste polarisatie

Als gevolg van binnen- en buitenlandse gebeurtenissen/incidenten die raken aan thematiek zoals polarisatie, radicalisering en ondermijning van de democratische rechtsorde, kunnen maatschappelijke spanningen in een samenleving ontstaan. Om de spanningen of tegenstellingen te verkleinen investeren we in (herstel van) relaties en verbinding en voeren we zo nodig analyses (quicksans) uit. De basis van het netwerk van relaties is de contactcirkel.

Contactcirkel

- De contactcirkel bestaat uit ruim 20 'sleutelfiguren' (sociaal betrokken individuen uit de stad met toegang tot brede en verschillende informele en formele netwerken) afkomstig uit Delftse religieuze verenigingen en moskeeën, politie, welzijnswerk en de gemeente. Deze sleutelfiguren vervullen vaak een centrale positie binnen genoemde organisaties en hebben daardoor goed zicht op wat er binnen en buiten hun gemeenschappen speelt. De sleutelfiguren van dit platform komen bijeen op het moment dat er sprake is van (een dreiging van) maatschappelijke onrust. Afhankelijk van wat er speelt in de stad, kan de contactcirkel worden aangevuld met andere partijen.
- In 2023 is de contactcirkel niet bij elkaar gekomen. Er is wel indirect contact geweest omdat de deelnemers ook actief betrokken zijn bij andere netwerken die onder de aanpak vallen. Het conflict in het Midden-Oosten gaf aanleiding om direct met het Strategisch Netwerk Radicalisering en Polarisation (SNRP, zie hieronder) in contact te treden om eerste sentimenten te delen.

2. Vergroten weerbaarheid

Om te zorgen dat inwoners uit Delft en de districtsgemeenten tegenwicht kunnen bieden aan ongewenste invloeden en radicalisering, richten we ons binnen dit speerpunt op initiatieven die de weerbaarheid vergroten – zowel op individueel als maatschappelijk niveau. Dit heeft ook in 2023 geleid tot diverse activiteiten voor het onderwijs en voor sleutelfiguren.

Strategisch Netwerk Radicalisering en Polarisation (SNRP)

- Ongeveer **15** betrokken mensen uit Delft nemen deel aan het SNRP. Zij vertegenwoordigen verschillende lokale formele of informele organisaties en netwerken die daar toegang toe hebben. Zoals Delftse religieuze (culturele) instellingen (moskeeën, kerken), migrantenorganisaties, maatschappelijke organisaties, welzijnsorganisaties en de gemeente.
- In 2023 zijn er **9** bijeenkomsten geweest van het SNRP. Tijdens deze bijeenkomsten zijn ontwikkelingen en signalen uit de stad besproken en onderwerpen waar kleinere werkgroepen mee aan de slag gaan. In december 2023 kreeg het netwerk bezoek van sociaal pedagoog Stijn Sieckelink die sprak over handelingsperspectieven in relatie tot maatschappelijke onrust en jongeren.

- Een prominent onderdeel van de bijeenkomsten in 2023 was het verder vormgeven van een nieuwe missie en visie voor het SNRP. Deze stappen zijn gezet met de methodiek 'Social Labs' van het Human Security Collective. De nieuwe missie en visie van het SNRP luidt:

Het SNRP is een netwerk bestaande uit betrokken vrijwilligers dat verschillende bubbels met elkaar verbindt om iedere vorm van uitsluiting te kunnen signaleren en vervolgens met maatwerk en gerichte activiteiten te kunnen interveniëren zodat iedere stadgenoot zich ook echt stadgenoot voelt.

Daarnaast is een methodiek opgeleverd om het netwerk in staat te stellen breder signalen uit de stad te kunnen ophalen, om daarmee het bereik, maar ook de adviesrol van het SNRP te versterken.

Leden van het SNRP en jongeren uit Delft aan de slag met de 'Social Labs' methodiek.

3. Netwerken: opbouwen, trainen en onderhouden

Om de deskundigheid van professionals en vrijwilligers radicalisering, extremisme en polarisatie bij te houden en te vergroten, investeren we in voorlichtingen, trainingen en verdiepende expertise. We zorgen ervoor dat onze partners contact met aandachtfunctionarissen hebben en brengen de verschillende professionals uit het operationeel netwerk (online) bij elkaar. Zo leren zij van elkaar en wisselen ze ervaringen uit.

Operationeel netwerk

- De afgelopen jaren zijn verschillende eerstelijns professionals getraind in het signaleren en melden van radicalisering. Zij vormen het operationeel netwerk (een belangrijk instrument voor actielijn 4 - de persoonsgerichte aanpak).
- In 2023 gaf het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (RoR) 6 trainingen waarin de deelnemers radicalisering leren herkennen en melden. Ongeveer 70 mensen namen hieraan deel. Drie deelnemers van GGZ Delfland volgden een landelijke masterclass. Achttien deelnemers deden de driedaagse training 'Multicultureel vakmanschap'. Daarnaast zijn er 3 voorlichtingen gegeven gericht op het herkennen van signalen en de meldroute voor wat betreft radicalisering en mensenhandel.
- Ook is het bestaande overleg rondom radicalisering in het onderwijs uitgebreid. Het overleg is nu veiligheidsbreed. Met het aansluiten van nieuwe collega's zijn nu ook het mbo, hbo en wo betrokken.
- In 2023 zijn er 10 aandachtfunctionarissen bij gekomen vanuit de politie en het maatschappelijk middenveld. In totaal hebben we ongeveer 100 aandachtfunctionarissen verspreid over het hele district.
- In het najaar van 2023 is er een werkbijeenkomst voor alle aandachtfunctionarissen georganiseerd over het thema 'rechtsextremisme'. Daarnaast is aan hen een speciale nieuwsbrief verstuurd en zijn er informatiebladen opgesteld over actuele thematiek zoals de soevereinenbeweging, en zijn die verspreid onder het operationeel netwerk.
- Ook in 2024 blijven we investeren in dit netwerk door onder andere een werkbijeenkomst en terugkomdag voor aandachtfunctionarissen te organiseren, trainingen en eigen presentaties te geven en tweemaal per jaar speciaal voor deze groep een nieuwsbrief uit te brengen.

4. De persoonsgerichte aanpak (PGA)

De PGA is een belangrijk onderdeel van de aanpak extremisme, polarisatie en radicalisering. De Zorg- en Veiligheidskamer Delft voert de regie op de persoonsgerichte aanpak radicalisering in Delft. In de PGA radicalisering worden personen, die vanuit ideologische redenen een veiligheidsrisico vormen, besproken met diverse zorg- en veiligheidsinstanties. Voor elke persoon die mogelijk radicaliseert wordt onder regie van de Zorg- en Veiligheidskamer een plan op maat opgesteld en uitgevoerd. Binnen de PGA zetten we passende interventies in om (verdere) radicalisering te voorkomen en te zorgen dat mensen (weer) aansluiting vinden bij de maatschappij. Daarnaast schatten we doorlopend eventuele veiligheidsrisico's in. Het afgelopen jaar is de PGA diverse malen ingezet in Delft. In dit kader is, samen met ketenpartners, meerdere keren een plan van aanpak opgesteld waaruit diverse interventies zijn voortgevloeid.

Expertisepool

Daarnaast zorgde de expertisepool het afgelopen jaar weer voor kennisuitwisseling en samenwerking. De expertisepool komt elke 10 weken bij elkaar, onder regie van de gemeente Delft. De expertisepool bestaat uit verschillende zorg- en veiligheidsprofessionals uit het district (gemeenten Delft, Midden-Delfland, Rijswijk en Westland) die gespecialiseerd zijn op het vlak van radicalisering en gewelddadig extremisme.

Tijdens de bijeenkomsten denken de deelnemers interventies uit voor verschillende casussen en delen zij kennis rondom radicalisering en gewelddadig extremisme. Verschillende deelnemers kunnen ook ingezet worden voor specifieke casuïstiek uit de PGA. In 2023 richtte de expertisepool zich met name op anti-institutioneel extremisme, gewelddadig jihadisme en rechtsextremisme. Verder is er inzet van de expertisepool geweest bij lopende cassussen.

Doorkijk naar 2024

- In 2024 actualiseren we de aanpak van radicalisering. Dit gebeurt omdat het een complex en veranderlijk beleidsterrein is. De vernieuwing verbetert de mogelijkheden voor een nauwe samenwerking met verschillende partners en een meer duurzame en wendbare aanpak. We bouwen voort op de stevige basis die we de afgelopen jaren met elkaar gelegd hebben. Daarnaast zetten we specifiek in op gedeeld eigenaarschap en een stevige lokale borging. Ook dienen we in 2024 een nieuwe aanvraag in voor Versterkingsgelden bij de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV, ministerie van Justitie en Veiligheid) voor de komende 2 jaar.
- We houden aandacht voor samenhang met andere activiteiten en programma's, zoals Preventie met Gezag, Kansrijke Wijk, jeugd en onderwijs.
- We actualiseren het convenant Zorg- en Veiligheidskamer Delft.
- Samen met het zorgdomein leveren we een bijdrage aan de inzet op personen met verward of onbegrepen gedrag.
- We houden de laatste ontwikkelingen qua wet- en regelgeving in de gaten en passen zo nodig onze werkwijzen daarop aan. Het gaat hierbij specifiek om de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) en de Wet gegevensverwerking persoonsgerichte aanpak radicalisering en terroristische activiteiten.

